

ЗАМАНАУИ АҚПАРАТТЫҚ ТЕХНОЛОГИЯЛАРДЫ ДЕНЕ ШЫНЫҚТЫРУ МЕН СПОРТТА ҚОЛДАНУ

Ақтаев Серик Қуанышбекович

А.Н.Гумилев атындағы Еуразия Ұлттық университеті,
Әлеуметтік ғылымдар факультетінің «Социология» кафедрасының 1 курс докторанты
Нұр-Сұлтан, Қазақстан

Үнемі қарқынды өсу үстіндегі заманауи ақпараттық технологиялар жекелеген мекемелерге, сондай-ақ қоғамдағы еңбекті ұйымдастыру, еңбекпен қамтудың жаңа формалары үшін үлкен мүмкіндіктер ашады. Мұндай мүмкіндіктер адам өміріне, отбасыға, білімге, жұмысқа, адамзат қоғамының географиялық шекараларындағы барлық салаларға әсер етуде. Заманауи ақпараттық технологияларды дене шынықтыру және спорт саласында қолданылуы ұлттық спорт түрінде де өзінің орнын табуда.

Ұлттық спорт түрлері – жарыспалы әрекет нысанында тарихи түрде қалыптасқан және өзіне тән дене шынықтыру жаттығуларын және дене шынықтыру белсенділігі ұйымдастырылуының өзіндік қағидалары мен тәсілдері бар халық ойындарын білдіретін спорт түрлері.

Оның ішінде, тоғызқұмалақ – қазақтың ұлттық ойыны, логикалық ойлау өнері, мәдени мұрамыздың жарқын үлгісі әрі әлемдік мәдениеттің озық үлгілерінің бірі. Оның жас ұрпақ тәрбиесіндегі, ақыл-ойын шыңдаудағы орны ерекше.

Себебі, ата-бабамыздан сақталып келген ойынның күнделікті өмірде балалар, жасөспірімдер, жастар, ересектер және ардагерлер арасында ойынның таралуы, әр жас ерекшелігіне өзіндік беретін әсері бар.

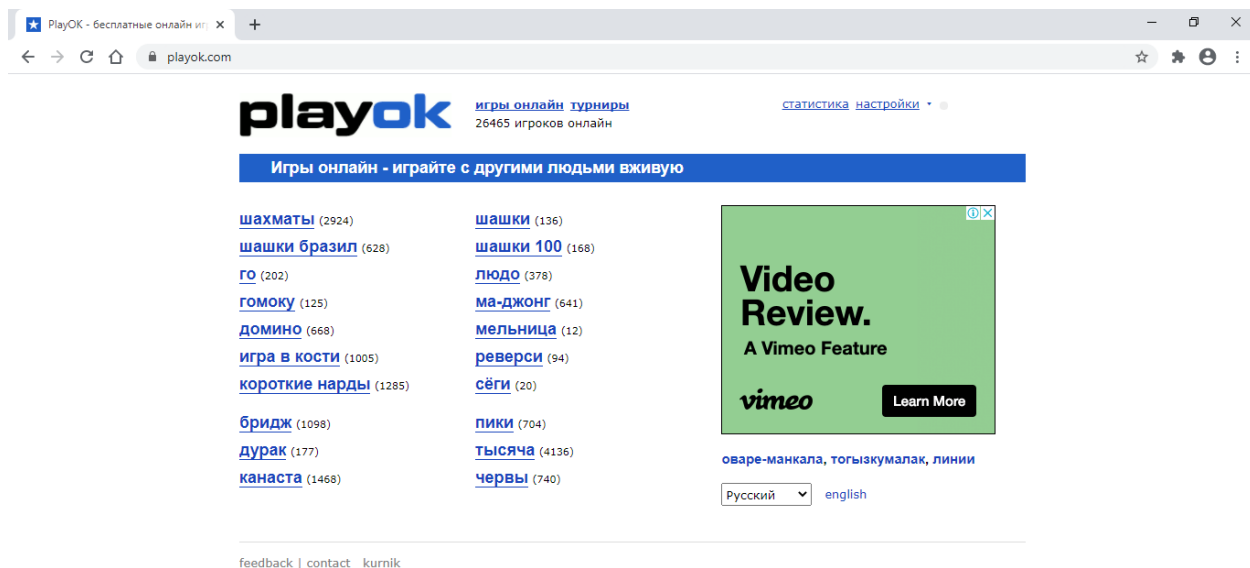
Тоғызқұмалақ ойынын ойнау барысында ой-санасының шыңдауымен қатар, екі не одан да көп адам арасында қарым-қатынас туралы түсініктер дамиды.

Бүгінгі күнде тоғызқұмалақты ағаш ойын тақтасында ойнау, тоғызқұмалақ ойынын алаңда ойнау, тоғызқұмалақ ойынын компьютермен ойнау, тоғызқұмалақ ойынын онлайн жүйеде ойнау мүмкіндіктері бар.

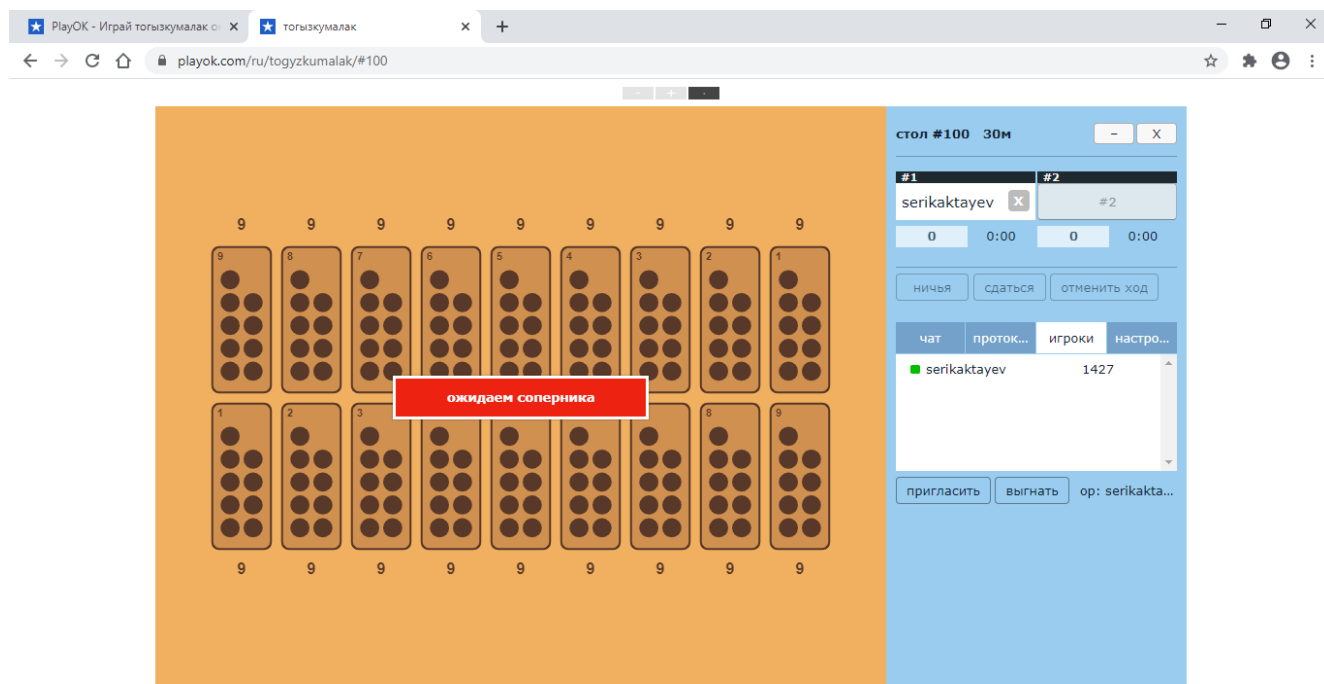
Ұлттық зияткерлік ойынның технологиялар арқылы қыр-сырларын ашуға алғаш рет, 2009 жылғы 15 қыркүйегінен тоғызқұмалақты онлайн жүйеде www.iggamecenter.com сайтында, канадалық Арти Сандлер, германиялық Ральф Геринг және қазақстандық Серік Ақтаев бірігіп дамытты. Сонымен бірге интернетте қазақ, чех, ағылшын, орыс, түрік тілдерінде сайттар ашылып, жұмыс жасалуда.

2010 жылы тоғызқұмалақтан халықаралық дәрежедегі спорт шеберлері Диана Кенина мен Серік Ақтаев және бағдарламашы Ернар Шамбаев бірігіп тоғызқұмалақтан тұңғыш компьютер бағдарламасын жасалды.

Заманауи ақпараттық технологиялардың мүмкіндіктерін қолдана отыра, 2020 жылдың шілде айында Польшалық www.playok.com сайтында тоғызқұмалақтың жаңа бағдарламасы енгізілді.

Сайтта 36 тілдің бірін таңдап, ұсынылған 23 ойынның ішінен тоғызқұмалақты ойнауға болады. Заманауи интерфейс онлайн ойындар мен турнир жасауға жаңа мүмкіндіктер ашты.

Қала, облыс, республика көлемінде онлайн жаттығулар өткізу арқылы спортшылар шеберлігін шыңдап, тоғызқұмалақ ұлттық зияткерлік ойынының бұқаралық сипаты артуда. Кейбір алыс ауылды мекендерде ойын тақтасының жоқтығы мәселесін онлайн жүйесі шешуде.

Қорыта келгенде, заманауи ақпараттық технологиялардың дене шынықтыру және спорт саласында күнделікті қолданысқа ене отыра, өз септігін тигізуде. Саладағы жаһандану процесстерін жеделдумен қатар, түрлі мәселелерді шешу жолдарын ашу үстінде.

Әдебиеттер

1. Богданов В.М., Пономарев В.С., Соловов А.В. Использование современных информационных технологий в теоретической и методико-практической подготовке студентов по физическому воспитанию // Материалы Всероссийской научн.-практ. конф. «Физическая культура и спорт на рубеже тысячелетий». – СПб.: СПб. гос. педаг. ун., 2000. - Часть 2. - С. 23-24.
2. Дмитриев А.Е. Повышение эффективности педагогического руководства процессом формирования у школьников умений и навыков: Методы руководства творческой познавательной деятельности учащихся в обучении. – М.,1980
3. Гуревич К.М. умственное развитие: критерии и нормативы - М., 1991